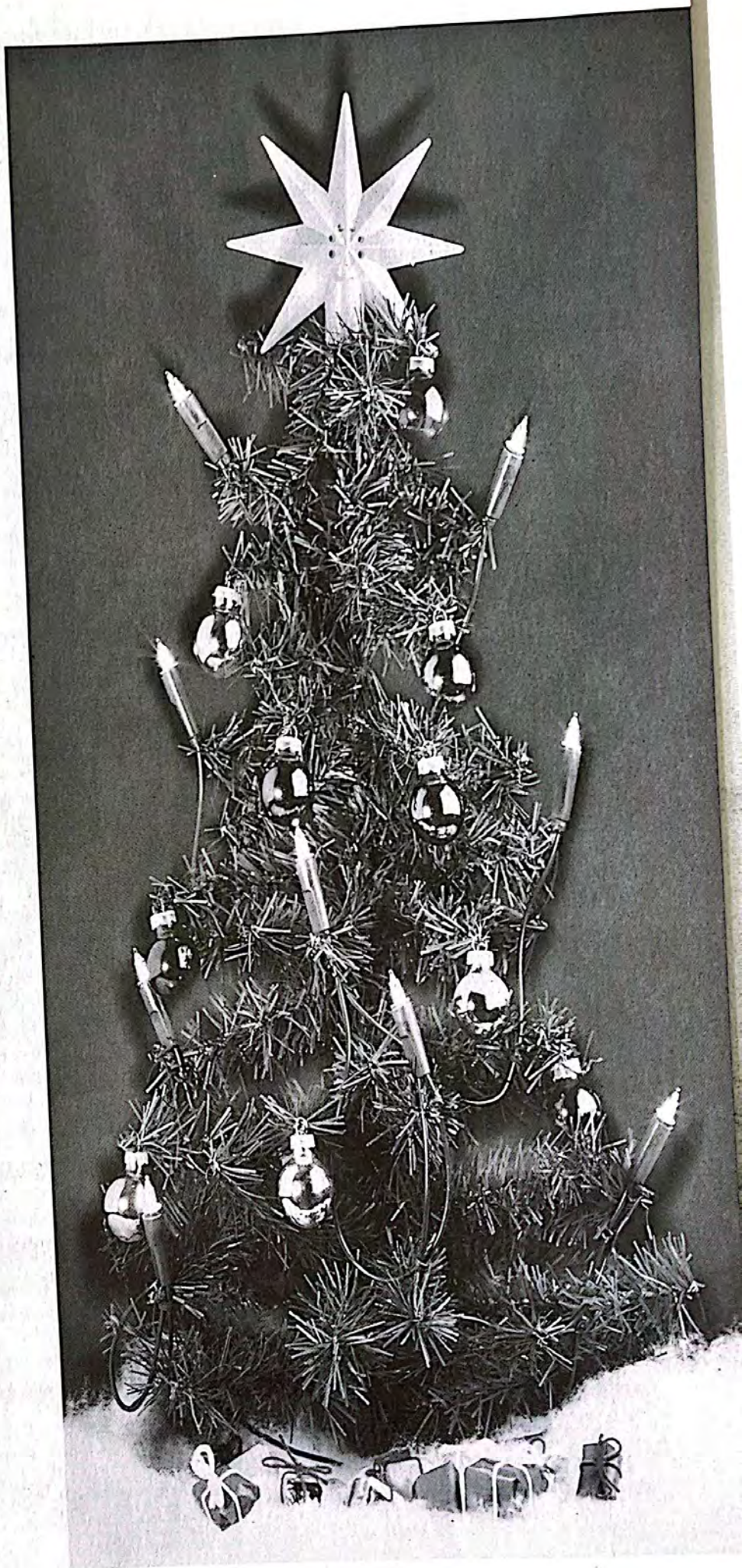
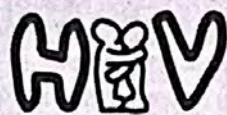

HIV
DANMARK

Magasinet

Nr. 6 • December • 1998

DANMARK Magasinet

Gammel Mønt 14, 1.
1117 København K
Tlf. 33 32 58 68
Fax 33 91 50 04
Giro 777 0588

Redaktion

Tekst, redigering og layout:
Henrik Degn Jensen.
Mette Hvas (ansv.).

Magasinet modtager gerne indlæg. Ønsker du at være anonym, er det i orden, når blot redaktionen kender dit navn. Vi tager dog ikke ansvar for stof, der indsendes uopfordret, og forbeholder os ret til frit at redigere. Indlæg modtages gerne på diskette.

Deadlines: 20. december for **Nyhedsbrevet**, der udkommer primo januar. 20. januar for **Magasinet**, der udkommer primo februar.

Medlemskab i Hiv-Danmark:
Enkeltmedlem/hivsmittet)
kr. 120,- pr. år.

Støttemedlem kr. 200,- pr. år.

Medlemsforeninger min. kr. 250,- pr. år og max. kr. 1000,- pr. år.

Abonnement på Magasinet og Nyhedsbrevet kr. 200,- pr. år. Skriv venligst på girokortet, hvilket medlemskab, der ønskes. Det er nødvendigt for os at kende antallet af smittede, når vi søger midler. Skriv også om du ønsker post fra foreningen. Posten sendes ud i anonyme kuverter.

Magasinet er trykt hos
Palino Print
ISSN 1397-0526

Forsidefoto:
Kjell Johansson, Billedhuset

Leder	side 3
World Aids Day '98	side 4
NordPol i Malmø	side 5
Baltiske tilstande	side 6
Den Berlinske Patient	side 8
Forbindelse til Irland	side 10
Kort Nyt	side 11
Hivkassen	side 12
Annoncer	side 13
Medicinsk Nyt	side 14
Møder & arrangementer	side 14
Praktiske oplysninger & adresser	side 15
Kalender	side 16

KAFE KNUD

SKINDERGÅDE 26

1159 KØBENHAVN K

TELEFON 33 32 58 61

**ET STED FOR FOLK
BERØRT AF HIV OG AIDS**

ÅBENT

**ONSDAG & TORSDAG 14-22
KØKKENET LUKKER 20.30**

KAFE KNUD KAN LÅNES/LEJES

HIV-DANMARK STÅR BAG KAFE KNUD

VERDEN'S ANSIGTER

Af Ole Morten Nygård, formand for Hiv-Danmark

"Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd".

Sådan lyder artikel 1 i Verdenserklæringen om Menneskerettighederne, som blev vedtaget 10. december for 50 år siden af De forenede Nationers Generalforsamling. I sin helhed er den et visionært dokument, der beskriver den moderne opfattelse af hvad et menneske er, hvad det har krav på, og hvordan vi mennesker skal omgås hinanden. Og dermed hvilke rettigheder og pligter vi har over for hinanden. Et pejlemærke, som giver os et fælles værdisæt og som så absolut ikke er blevet forslidt af sine halvhundrede år, men i stedet er modnet og endda blevet udviklet siden.

I denne tankegang er mit verdensbillede skabt. Den tankegang som også præger så mange menneskers engagement i arbejdet for lighed for alle - syge som raske - i ethvert samfund. Heriblandt også folks engagement i at hindre at flere bliver smittet af hiv, og at yde omsorg for dem som er berørt af sygdommen.

World Aids Day

Den første december er det World Aids Day, indstiftet af WHO. Dagen hvor man verden over sætter ekstra fokus på hiv og aids, på de 31 millioner mennesker, som er blevet smittet med hiv siden epidemiens start hvoraf 19 millioner er i live i dag. En dag til igen at sætte ansigt på sygdommen og råbe sit samfund op til at forstå nødvendigheden af det seje arbejde med oplysning, omsorg og behandling ved at appellere til medmenneskeligheden. Ikke bare for os berørtes skyld, men for alles skyld.

Verdens størrelse er ufattelig og virus lige så ubegribeligt lille. Derfor bruger vi i Hiv-Danmark igen 1. december til at sætte ansigter på sygdommen i bogstavelig forstand. På tryk, i presse og ved et arrangement på Nationalmuseet, hvor seks mennesker, hvis liv er markant præget af hiv, fortæller en bid af deres livshistorie. Vi gør sygdommen synlig, som når vi året igennem gør det ved lokale arrangementer for sundhedspersonale og skolebørn, for den nye hivsmittede der føler sig totalt alene i verden, og for hinanden.

Alverdens ansigter

Ansigterne er min bedste måde at fatte både den enorme verden og det lille virus, der laver så meget ravage.

Og jeg tænker på de ansigter, jeg har mødt i det forangne år:

- Den drengede iranske soldat, der flygtede gennem Kurdistan fra krigen mod Irak, og som blev narkoman i Tyskland og således smittet med hiv. Et smilende ansigt over en kop kaffe.
- Den slanke grønlander jeg havde til bords på NordAll-konferencen, der fortalte om de hivsmittede i denne del af rigsfællesskabet, som er ukendt land for mig. Et ansigt med ildhu.
- Den hivsmittede somaliske kvinde, som var med til oplysningsarrangementet blandt indvandrere en gylden efterårsdag. Hendes flakkende øjne og hurtige latter.
- Den spændstige unge verdensdanser, der skulle hivtestes for at få sit livs kontrakt i USA, og som mistede karrieren, retten til indrejse og modet til at danse.
- Brevet fra Kaliningrad, uden ansigter på, der bare bad os sende medicin.
- Den midaldrende enke fra Tanzania, der på NordAll holdt sit nøgterne oplæg om at leve åbent med hiv der, sørge for sine mange børn, slås med malaria og andre sygdomme samtidig med at skulle skaffe rent vand, medicin og midler.
- Ansigtet på en ven der endelig fik fred, da han en klar dag i marts døde på Rigshospitalet efter et galoperende hurtigt sygdomsforløb.
- Ansigtet på en veninde med sine mange medicinske bivirkninger, der lyste op efter sin beslutning om at holde op med medicinen. Lettet og træt.
- Ansigtet på den trinde spanske læderbøsse, der involverede sig solidt i hivarbejdet, og grinende fortalte om sit livgivende kærlighedsliv i København.
- Den finske u-landsarbejder, der hundesyg vendte hjem efter 26 år og nu savnede hele sin tilvalgte familie og venneskare hjemme i Indien.

Menneskerettigheder er for alle

Ansigtet, der i sig selv siger så meget, kan fortælle hver sin utrolige livshistorie og viser vores mangfoldighed. Endnu engang ser jeg, at vores sygdom spejler hele den brogede verden. Derved magter jeg at favne verden ved blot at favne et enkelt af disse mennesker. Og derfor kan udsagnet fra Verdenserklæringen om Menneskerettighederne stå som overordnet opfattelse af også de hivsyges plads i verdenssamfundet:

"Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder. De er udstyret med fornuft og samvittighed, og bør handle mod hverandre i en broderskabets ånd".

WORLD AIDS DAY '98

Af Marianne Lomholt, World Aids Day Lands-koordinator

Jeg har mødt stor opbakning og velvilje til at markere den 11. World Aids Day hos langt de fleste. Derfor kunne vi i år præsentere et imponerende program med arrangementer i de fleste større byer i Danmark.

I weekenden inden den 1. december var der kondom-raids, happenings og quiz'er på barer, caféer og i fest-lokaler i Haderslev, Kolding og Rønne. Aids-Fondet lagde også denne weekend ud med et ni timers tæt pakket kulturprogram i Christians Kirke på Christianshavn, hvor udvalgte kunstnere og kulturpersonligheder ønskede underholdning, musik og dans af deres yndlings kunstnere.

Landet rundt

På selve World Aids Day blev det danske land bombardet med informationsmateriale fra faste boder og frivillige på gader og stræder i København, Frederiksberg, Sorø, Hillerød, Helsingør, Odense, Kolding, Haderslev, Sønderborg, Århus, Viborg, Ikast, Aalborg og Hjørring.

Danskerne elsker konkurrencer, og derfor havde man i flere byer valgt at informere om World Aids Day på denne måde. Frederiksborg Amt havde arrangeret en tegnekonkurrence på ungdomsuddannelserne, hvor vindertegningen bliver trykt på en t-shirt. AktHIVhuset i Århus inviterede til fernisering med plakater fra en konkurrence på gymnasierne i amtet, mens der i Sønderborg og Haderslev var tegnekonkurrence for børn og quiz for de voksne. Ungdomsuddannelserne fik besøg i de fleste amter, mens SikkerSexKaravanen og Sexpiloterne besøgte henholdsvis Herning, Lemvig og Frederiksborg Amt.

Det levende billede

For de filminteresserede kunne man i Holbæk se en kortfilm om hiv og aids, og i Filmhuset i København vist den Oscar belønnede dokumentarfilm "Common Treads: Stories from the Quilt". Filmen handler om tilblivelsen af navnetæpperne, og kun de færreste kunne undgå at blive berørt af denne rørende og varme film.

Ved samme lejlighed var der arrangeret en smuk udstilling af de danske navnetæpper i Filmhusets flotte udstillingsrum.

Mellemfolkeligt Samvirke udsendte filmen "Alles børn" samt medfølgende undervisningsmateriale til omkring 2.500 skoler i Danmark. Filmen fortæller flot og gribende om fire børn i Zimbabwe, der har mistet deres forældre på grund af hiv og aids.

Musik og teater

Der var mulighed for at opleve musik, dans og få information om hiv og aids i Røde Kors' Kultur- og Aktivitetshus i København. Bådteatret opførte Morti Vizkis forestilling "Ulvetime" til fordel for Aids-Fondet, og Ebeltoft

Ungdomsskole startede deres turné rundt i landet med ungdomsforestillingen "Alene i dødens skygge".

Store ord

Den traditionsrige mindegudstjeneste fandt atter sted i Helligåndskirken i København, og i år var der også arrangeret mindegudstjenester i både Sorø og Aalborg, her også med efterfølgende fallelæg.

Nationalmuseets Festsal dannede den smukke ramme om Hiv-Danmarks mindeværdige og flotte høring "Utrolige historier", hvor seks mennesker berørt af hiv fortalte om deres vidt forskellige liv. Historierne om blev kædet sammen af forfatteren Ebbe Kløvedal Reich, der minde os alle sammen om, at "lidelsen også rummer det guddommelige i sig. Tilfredsheden og normaliteten går ofte glip af det guddommelige, fordi de ikke har brug for den."

Åbne huse

Alle var velkomne til åbent hus i HIV-Pensionatet, AktHIVhuset, Aids-Info Fyn, og på Kafe Knud var der middag for de frivillige. I Gilleleje var der lodtrækning om et maleri af Børge Adelstrup, og i de følgende dage har biblioteker landet over udstillinger om hiv og aids, DSB uddeler kondomer, Safe Sex Guerilla besøger Pan og SLM-Scandinavian Leather Men med et sexet og sjovt sceneshow, og jeg kunne blive ved...

Det bliver ved...

Arrangementerne bliver ved i én uendelighed frem til midten af december. Den 10. december afholdes der for eksempel i Christians Kirke på Christianshavn en julekoncert til fordel for Aids-Fondet. Her spiller det internationalt anerkendte barokorkester Concerto Copenhagen med mezzosopranen Randi Stene som solist og Andrew Lawrence-King dirigerer et program med blandt andet julemusik af Bach, Händel og Corelli, og Johannes Møllehave fortæller julehistorier.

I min hukommelse vil for altid stå lysene på Nytorv i København. Ét lys for hver som er død af aids i Danmark. Én af de stærkeste oplevelser i mit liv.

NY FOLDER FRA HIV-DANMARK

I anledning af World Aids Day har Hiv-Danmark udgivet en ny pjece. Titlen er "Syv utrolige historier...", og her fortæller syv forskellige mennesker om, hvordan hiv har påvirket deres liv. Meningen er at pjecen på biblioteker, apoteker, hospitaler med videre skal stå fremme, så alle kan få muligheden for at læse om, at hiv rammer alle grupper i samfundet, og at sygdommen dermed kan komme til at påvirke de flestes liv.

Folderen kan også rekvireres hos Hiv-Danmark på telefon 33 32 58 68, hvis man har lyst til selv at fordele den rundt, der hvor man mener, den vil gøre gavn.

NORDPOL I MALMØ

Af Johannes Müller, Internationalt Udvalg

I weekenden den 6. - 8. november 1998 holdt NordPol møde i Malmø.

NordPol er samarbejdsorganet for de nordiske landsorganisationer for hivsmittede, og har primært til formål at gøre det økonomisk muligt at arrangere NordAll. Desuden skal NordPol udvikle samarbejdet mellem de nordiske hiv-organisationer, øge kundskaberne blandt den øvrige befolkning i de nordiske lande om hivsmittedes problemer og i øvrigt fungere som det forum, hvor de nordiske lande udveksler erfaringer.

I NordPol sidder to repræsentanter fra hver af de fem nordiske lande, og vi mødes to til tre gange om året. Mødet umiddelbart inden NordAll (i værtslandet) er det socialpolitiske møde, hvor yderligere to fra hvert land deltager. På dette møde træffes blandt andet beslutninger om de resolutioner, som præsenteres på NordAll.

Danmarks repræsentanter i NordPol er Hiv-Danmarks formand Ole Morten Nygård, som repræsenterer foreningens bestyrelse, mens undertegnede er repræsentant for foreningens Internationale Udvalg.

Rosende ord

Der var stor ros fra alle landene til Hiv-Danmark for arrangementet af NordAll i år. Det gælder både selve organiseringen, indkvartering og work-shopperne.

Høringen på Københavns Rådhus fandt nogle uinteressant, men man havde stor forståelse for dens nationale effekt, nemlig offentlig omtale af hivsmittedes problemer. Norge formodede at de tal om landet, som fremkom på høringen, har været medvirkende årsag til, at der nu er afsat lidt flere penge af til hivarbejde i Norge.

Det nordiske samarbejde

Der er god kontakt mellem de nordiske og baltiske lande. Internationalt Udvalg fra Hiv-Danmark har for eksempel for nylig besøgt Estland og Litauen. Vor støtte til de baltiske lande er "hjælp til selvhjælp"-princippet, og det er også NordPols politik. Hvis balterne for eksempel vil

afholde et "BaltAll", vil de nordiske lande kunne støtte med know-how, oplæg og ideer.

Hiv er et voksende problem på Grønland, og som det fremgik af forrige Magasin har vi nu kontakt til en grønlander, som vi håber kan bygge hivarbejdet i Grønland op og være forbindelsen til Danmark og dermed de nordiske lande.

Sverige fremlagde et forslag om at lave en "Nordisk Hiv Guide" i lommeformat. En kortfattet pjecce om rettigheder, jura, mødesteder og behandlingssteder. Alle NordPol deltagere fandt ideen god, så det vil vi arbejde videre med. Pjecen, der skal være på engelsk, skal være tilgængelig for hivsmittede og pårørende, således at man kan have den med i lommen, når man rejser internordisk uanset national herkomst.

I Norge døjer de hivsmittede ikke med at få tilkendt pension, sådan som vi kender det i Danmark. Hiv-infektion i sig selv er ikke nok, men de første spæde symptomer på sygdommen er normalt nok til at man kan få sin offentlige pension, - og den er god! Man har også meget gode vilkår, når/hvis man skal tilbage til arbejdsmarkedet. Her kan navnlig Danmark lære noget.

Ny struktur og blodsuppe

NordPols struktur som overordnet organ for NordAll blev diskuteret, og for at opnå en identitet som forening med eget registreringsnummer og bankkonto, blev det besluttet at danne en egentlig bestyrelse, bestående af et medlem fra hver nordisk organisation. De fem bestyrelsesmedlemmer blev valgt og konstituerede sig.

Lørdag aften var Positivgruppen Syd (Malmø) værter for os alle. De serverede herlig blodsuppe og gåsesteg. Så har man også prøvet det! Vi hyggede os til midnat, hvor nogle tog hjem, mens andre kiggede på byens listige steder.

I alt en rigtig lang, god og arbejdsom weekend. Tak til vore svenske venner for et godt arrangement med god mødedisciplin.

NYHEDER FRA AIDS-FONDET

Nye retningslinier for patientstøtte

Fra den 1. november 1998 har Aids-Fondet ændret retningslinierne for bevilling af personlige patientstøttegater. Retningslinierne er nu:

"Som følge af 3-stofs-kombinationsbehandlingens positive effekt er aids-diagnosen ikke længere afgørende for at udløse et legat. Legatet udløses fremover når ansøgerens arbejdsmæssige, økonomiske og/eller helbreds-mæssige situation er ændret som følge af hiv-infektionen. Man vil som hidtil kunne ansøge om patientstøtte i portioner à kr. 5.000. Beløbet på kr. 5.000 kan bevilges ialt to gange i to adskilte skatteår. (Beløbene er skattefrie)."

Kunstkalender

Traditionen tro har Aids-Fondet fået fremstillet en kunstkalender. De 12 malerier der er reproduceret til 1999-udgaven er alle udført af kendte kunstnere, dog ikke kunstnere der normalt gør sig ud i maleri, men derimod populære musikere, der i radioudsendelsen "Med et Z" har svinget penslen. Kalenderen fås i storformatet 1 x 1,40 m til 985,- kr., og som noget nyt sælges kalenderen også i A3-format sammen med et års støttemedlemskab til 223,- kr. Yderligere oplysninger hos Aids-Fondet på telefon 39 27 13 40.

BALTISKE TILSTANDE

I efteråret besøgte en repræsentant fra Hiv-Danmark de to baltiske lande Estland og Litauen. Det er en trist beretning, han her fortæller om de hivsmittedes vilkår på den anden side af Østersøen.

Af Richard Glob, Internationalt Udvalg, Hiv-Danmark

Estlandske forhold

Siden jeg sidst besøgte ESPO - Estlands Stop Aids Kampagne - er der sket en betydelig udvikling i det seneste år. Fra at være en sammenblanding af værestedet for hivsmittede og hiv-forebyggelsesarbejde er foreningens indsats nu fokuseret på at stoppe hiv-spredningen blandt målgrupperne bøsser, stofbrugere og sexarbejdere. Der er ansat tre medarbejdere, lokalerne som er blevet udvidet er pæne, indbydende og omfatter nu en rådgivning og et præventions- og behandlingscenter for seksuelt overførte sygdomme (gonorré, syfilis, klamydia, trichomonas samt kondylomer). Her kan man også få svar på en anonym hivtest. Er man smittet henvises der til infektionsmedicinsk afdeling på Tallins Merimetsa Hospital - og dermed til et nyt sæt alvorlige problemer.

Samtidig med at Estlands Stop Aids Kampagne er kommet mere i fokus, kan Tallins hivsmittede ikke længere bruge lokalerne som et værested, medmindre de er aktive i det praktiske arbejde. Derfor er et værested plus psykosocial støtte nu en bydende nødvendighed at få oprettet.

Der er fortsat ingen tre-kombinationsbehandling i Estland. Hivsmittede bliver tilbudt to stoffer, som de selv kan vælge, men de skal selv betale for det tredje stof. Eftersom det billigste stof koster ca. 4.000 danske kroner om måneden i brug og en gennemsnitsløn ligger på ca. 2.000 danske kroner er dilemmaet ikke svært at få øje på. Konsekvensen er, at medmindre den hivsmittede person er så syg og desperat, at de er nødt til det, siger de fleste nej tak til en ikke sufficient behandling. Holdningen officielt er, at der ikke er råd til kombinationsbehandling. Uofficielt siges det, at set i sammenhæng med andre alvorlige syge, for eksempel kræftsyge, har hivsmittede groft sagt selv ladet sig smitte og derfor

prioriteres behandling af hiv lavere, når socialministeriets finanslovspege fordeles til de medicinske udgifter!

Møde med grupperne

Mødet med Tallins Positivgruppe en sen eftermiddag udviklede sig til et middagsselskab med suppe, steg og frugt. Tallins Positivgruppe har lokaler i forbindelse med en klinik for kønssygdomme og mødes én gang om ugen til fællesspisning og socialt samvær. Da der kun kan være omkring ti mennesker i rummet, bliver der hurtigt fyldt op og snakken går livligt på estisk og russisk. Trods de trange forhold er der varmt og hyggeligt. Hovedproblemet synes at være synlighed over for familien, venner og arbejdspladsen samt adgang til behandling.

Medicin og myndigheder

Efter den gode stemning i Positivgruppen var det nedslående at møde to embedsmænd fra Social- og Sundhedsministeriet. Vi diskuterede tre-kombinationsbehandlingen og dens betaling. Der er ikke i øjeblikket et politisk flertal for at bekoste tre-kombinationsbehandling til hivsmittede. Der blev furor i pressen, da det blev besluttet at bekoste behandling med blot to stoffer, og da der skal udskrives valg til foråret vil ministeren nødig fremsætte et så kontroversielt forslag lige nu. Vi diskuterede derfor rimeligheden i, at brugeren måske betaler noget, eventuelt 10% af det tredje stof af egen lomme. Der blev harceleret en del fra embedsmændenes side over medicinalindustriens ublu priser, men den diskussion mener jeg som repræsentant for en patientorganisation, ikke vi skal ind i, selvom jeg er enig med politikerne. Forslaget om en brugerbetaling på de 10% for det tredje stof vil blev forelagt ministeren, lovede embedsmændene som afslutning på mødet.

Og så til Litauen

Ved ankomsten til Vilnius om eftermiddagen bliver jeg modtaget af Litauens Positivgruppes formand Igor Afanasjev og hans ven Arthurs. Vi havde en forvirret snak om hivsmittede og om Positivgruppen i Litauen. Der findes åbenbart ingen tilbud for bøsser i Vilnius. Ingen bar eller café. Der er vist et enkelt diskotek for bøsser og lesbiske, der har åbent i weekenden, men ellers kun løst fragmenterede grupper, der bruger tiden på at bekrige hinanden og som har hverken troværdighed eller politisk stemme.

Om aftenen er der middag med Positivgruppen og dens støtte-medlemmer, i alt otte mennesker. Vi mødes til spisning i et studenterkollegies restaurationslokale lidt uden for Vilnius. Aftenens gruppe består af fire hivsmittede og fire frivillige (to læger og to sygeplejersker). Vi taler om synlighed, angsten for at blive afsløret som hivsmittet, miste venner og eventuelt sit også arbejde. Muligheden for at få et blivende mødested, ideer for projekter og eventuelt en baltisk konference i maj 1999 for at sætte fokus på Litauen.

Kirkelig hjælp...

Sammen med repræsentanter fra Positivgruppen mødes jeg med direktøren for "Caritas" - en international katolsk hjælpeorganisation. Vi taler om Positivgruppens nuværende situation og umiddelbare behov for et sted at mødes. Direktøren fortæller, at problemet er nyt for "Caritas", men er bestemt ikke afvisende. Kirken har lokaler i forskellige sogne, som er under administration af den lokale præst. Da magten i kirken er centreret omkring ærkebiskoppen i Vilnius, skal spørgsmålet først rejses overfor ham, og derefter skal man finde et passende sogn med ikke for konservative præster. Direktøren mener, at det skulle være muligt. Jeg fortæller lidt om folkekirken i Danmark og dens holdning og åndelige støtte til folk, der lever med hiv og aids. Der skal måske betales for lys og varme, men pengene burde kunne skaffes enten fra Litauens Stop Aids Kampagne eller ad anden vej. Dette ville være det første skridt på vejen, og meget mere er der ikke at gøre lige nu, før gruppen har et ståsted og kan begynde at finde ud af, hvem de er og formulere nogle behov. Interessant nok er de hivsmittede, jeg mødte i Litauen dybt troende eller ortodokse katolikker.

Den barske virkelighed

Direktøren for Litauens Nationale Aids-Program Dr. Saulius Chapliskas virker meget dynamisk og målrettet. Han har mange indrammede diplomer på væggen og dårlig tid til at tale med mig, da han skal til møde i ministeriet. Han fortæller frejdigt, at positivgruppen og bøsser i Litauen i det hele taget er håbløst organiseret, og at mødet med mig næppe har noget formål, da der alligevel ikke kommer noget ud af det.

Efter denne omgang var det rart at møde overlæge Julija Rakickienė på Vilnius' Rigshospital. Hospitalet ligner en typisk sovjetmastodont, hvor ambulatoriet har til huse i to triste og mørke lokaler. Da hospitalet ingen penge har til opvarmning, er her også temmelig koldt.

Til gengæld er Julija Rakickienė en varm og venlig person, som har stor forståelse for de mennesker, hun behandler, og det er stort set alle de Litauere, der er hivsmittede. Ud over det rent medicinske, bruger hun megen tid på psykologisk støtte til patienterne, da der ikke er psykologer tilknyttet hospitalet. Af de 120 der lever med hiv, er der kun få, der har valgt behandling. De fleste mener, at så længe de har det godt og ikke mærker noget, vil de helst undgå piller. Der er også en langt tradition i Litauen for naturmedicin. Folk kommer ad hoc til kontrol, men i alt modtager kun syv hivsmittede behandling.

Estland

Befolkningstal 1,5 millioner. Hovedstad Tallinn med 430.000 indbyggere. Areal 45.227 kv. km. (ca. samme størrelse som Holland).

54 hivsmittede, heraf lever 1 kvinde og 18 mænd med aids.

Den første person med hiv blev fundet i 1988 og indtil august 1998 blev i alt 74 testet hivsmittede. 16 mænd og 1 kvinde er siden døde af aids og 3 er flyttet til andre lande. Den største gruppe hivsmittede er blandt 25-39 årige mænd.

Der er registreret 2 hivsmittede stofbrugere, men da 99% af alle hepatitisstilfælde er stofbrugere må tallet være noget højere trods et for nyligt begyndt kanylebytningsprogram i Tallinn.

I år er der indtil nu fundet 6 nye hivsmittede, og indtil dags dato er der i år konstateret ca. 750 tilfælde af syfilis og ca. 900 tilfælde af gonorré.

Litauen

Befolkningstal 3,7 millioner. Hovedstad Vilnius med 600.000 indbyggere. Areal: 65.300 kv. km. - (ca. dobbelt så stor som Belgien)

120 hivsmittede, hvoraf 15 er diagnosticeret med aids - heraf er 44% stofbrugere, svarende til 53 personer. 11 er kvinder, sexarbejdere og/eller stofbrugere.

Man regner med de faktiske tal for hivsmittede er ca. 10% flere. 28 erkender sig som bøsser eller biseksuelle mænd. 100% af alle stofbrugere har Hepatitis C trods kanylebytningsprogrammer i landets 5 største byer.

I år er der indtil nu fundet 37 nye hivsmittede mod 31 nye hivsmittede i 1997, og indtil dags dato er der i år konstateret ca. 2.700 tilfælde af syfilis og ca. 1.000 tilfælde af gonorré, men der findes ingen statistik over hivsmittede i denne gruppe.

Patienter - dog ikke alkoholikere eller stofbrugere - bliver tilbudt tre-stofbehandling, dog ikke alle antihiv-præparater findes eller er godkendt i Litauen.

DEN BERLINSKE PATIENT

Mobiliseringen af kroppens eget immunsystem synes at være vejen frem for aids-bekæmpelsen, viser en mystisk case-story, der har vakt opsigt i det videnskabelige miljø.

Af Lone Frank

Inden for en lille gruppe fremtrædende aids-forskere tales der ofte med ærefrygt og tilbageholdt åndedræt om Den Berlinske Patient. Denne anonyme mand fra den tyske hovedstad er blevet det foreløbige fysiske holdpunkt for en ny teori om, hvordan infektion med hiv-virus kan bekæmpes, og han repræsenterer et håb midt i en ellers ikke alt for opløftende tid. I dag, flere årtier efter det første udbrud af aids, venter verden stadig på en vaccine uden nogen udsigt til at noget seriøst genembrud er på trapperne. Samtidig daler begejstringen for de nyeste og hidtil højt besungne livsforlængende medikamenter, i takt med at de første bivirkninger viser sig.

Men der bliver altså også tænkt nye tanker. Nærmest kætterske tanker. Aids-forsker Bruce Walker fra Harvard University er manden bag en vision om, at hivvirus, der jo som bekendt angriber og ødelægger immunsystemet, faktisk kan bekæmpes effektivt af samme immunsystem. Det drejer sig om at mobilisere det indre forsvar til at holde infektionen i skak, og historien om Den Berlinske Patient tyder på at det kan lade sig gøre. Da Bruce Walker første gang hørte om patienten, sendte han straks bud efter en prøve af mandens blod til diverse tests og analyser, og siden da har den unge tysker været genstand for endeløse diskussioner i laboratoriet på Harvard.

Det specielle ved Den Berlinske Patient er et usædvanligt sygdomsforløb som ellers begyndte ganske "normalt" for lidt over to år siden. Dengang blev han smittet med hiv gennem usikker sex og blev ret hurtigt efter sin diagnose sat i medicinsk behandling med en kombination af de nyeste anti-virale medikamenter. Så vidt så godt - alt gik efter planen. Men noget underligt indtraf, da patienten holdt op med at tage sin medicin efter et stykke tid. Ifølge al erfaring skulle virusinfektionen på dette tidspunkt være vendt tilbage for fuld kraft med direkte kurs mod aids i udbrud, men som det ser ud i dag, er der ingen, der kan måle tilstedeværelsen af hiv i Den Berlinske Patients blod, og kun uendeligt små mængder kan ses i lymfevævet, der ellers virker som et reservoir for sygdommen.

Det, data viser, er ikke at Den Berlinske Patient mirakuløst er blevet helbredt for sin infektion, men at hans

immunsystem derimod efter alt at dømme holder virus i skak. Og netop hér ligger forskernes håb om en helt ny slags behandling specielt for de hiv tilfælde, som er så heldige at blive opdaget tidligt. Samtidig reflekterer historien, hvordan fokus i aids forskningen som helhed lige så stille er ved at flytte sig. Man har hidtil kredset forholdsvis ensidigt om at ramme selve virus med vacciner eller medicin, men der lægges nu stadig mere vægt på, at den enkeltes immunsystem skal styrkes.

Dette skifte kunne blandt andet aflæses på den 12. Internationale aids kongres, som netop har været afholdt i Genève, og hvor nogle af de vaccineprojekter man hidtil har ventet sig meget af fik et alvorligt skud for boven. Skuffede amerikanske forskere kunne afsløre, at en årelang forsøgsrække med aber viser, at vaccine med en svækket udgave af abernes hiv-lignende SIV virus på længere sigt fremkalder sygdom og ikke som ventet giver immunitet. Selve ideen om en vaccine til mennesker har samtidig fået et knæk i forbindelse med, at forskere fra New Yorks Columbia University har publiceret såkaldt røntgenkrystallografiske data, som klarlægger, hvordan hiv virus ser ud på det molekylære plan. Strukturen viser uheldigvis, at de dele af virus, som er særligt velegnede mål for en vaccine ligger så godt skjult, at kroppens antistoffer umuligt vil kunne nå dem. Og de mål forskerne faktisk går efter i dag ser dels ud til at være vanskelige at udvikle gode antistoffer imod, dels vil et eventuelt angreb mod netop disse virusdele have svært ved at forhindre en infektion. Alt i alt et tilbageskridt for vaccinetilhængerne.

Det er dog ikke sådan, at gå-efter-virus-strategien ikke har givet pote undervejs. Den primære grund til at dødsraten blandt aidsramte har været faldende gennem de sidste to år, er således den forholdsvis nye klasse af anti-virale medikamenter, som går under betegnelsen proteasehæmmere. Men selvom disse midler er det mest positive, der er sket i aids behandlingen siden sygdommens tilsynkomst, er der ingen løsning.

Den eksisterende medicin kan ikke helbrede aids, men hos mange kan den stadig trykke infektionen grundigt i bund for et stykke tid. Og skal man tro Bruce Walker, skal dette tidsrum betragtes som et vindue, der kan bruges til at manipulere med immunsystemet - hvilket han netop mener Den Berlinske Patient har gjort. For at forstå Walkers idé må man gå i detaljer med patientens tilfælde. I 1996 fik den dengang 28-årige kort tid

efter sin infektion stillet den frygtede diagnose hos aids specialisten Heiko Jessen, der har 400 andre hiv positive patienter i sin praksis i Berlin. Som for mange af dem blev der sat en behandling i værk med en kombination af tre anti-virale midler, og resultatet var et drastisk fald i blodets indhold af hiv. Virus vendte imidlertid tilbage i fin form, da patienten senere blev indlagt akut med en alvorlig infektion i testiklerne og i nogle dage måtte undvære sin medicin, fordi de mange pilleglas lå glemt på natbordet derhjemme. Efter det lille intermezzo med testiklerne gik der fire måneder med daglig medicinindtagelse på klokkeslet, men så måtte de tre skrappe medikamenter midlertidigt droppes på grund af en infektion med hepatitis A. Og da leverbetændelsen efter et par uger var under kontrol følte Den Berlinske Patient sig af uforklarlige grunde fuldstændig rask og helbredt. Uden bekymring droppede han helt sin aids-medicin. Formentlig for altid.

Den gode dr. Jessen var i første omgang rædselsslagen på sin patients vegne, men han måtte indrømme at der var noget interessant på spil. I test efter test var der intet spor af virus. De to indgik en aftale om at ses et par gange om måneden - så at sige for videnskabens skyld - og indtil videre har den tålmodige patient pænt stået til rådighed.

Bruce Walker tror forklaringen på mysteriet om den forsvundne hiv-infektion ligger hos immunsystemets såkaldte hjælper T-celler. Flere milliarder af denne type blodlegemer cirkulerer hele tiden rundt og holder sig klar til at hjælpe til i forbindelse med kroppens forsvar mod udefra kommende trusler. Enhver hjælper T-celle bliver tidligt i sin udvikling programmeret til at kunne genkende én og kun én slags fremmed molekyle eller mikroorganisme, som de senere vil reagere på. En undergruppe af hjælper T-celler er således hiv-specifikke, og når sådan en celle endelig møder sin "partner" deler den sig hurtigt til millioner af kopier, som mobiliserer andre typer immunceller ved at udsende kemiske signaler. Der er på den ene side B-celler, som giver sig til at producere hiv-antistoffer, hvis opgave er at overkludre og fange frit cirkulerende viruspartikler. På den anden side er der killer T-celler, som får at vide, at de skal dræbe de kropsceller, som er blevet invaderet af hiv. Både Walker og nogle af hans kolleger tror på, at killer T-cellerne vil kunne holde en hiv-infektion i ave, hvis bare de får besked på det af hiv-specifikke hjælper T-celler. Men problemet er at hiv lige præcis invaderer hjælper T-cellerne - specielt de som er i deling - som derfor aldrig får chancen for at sætte den immunreaktion i gang som er meningen med det hele. Det tager typisk et års tid for virus at gøre det af med de fleste af organismens hiv-specifikke hjælper T-celler. Undtagen hos en lille del af de smittede. Disse såkaldte "longtime non-progressors" kan gå i årevis med et højt niveau af hiv-specifikke hjælper T-celler, og selv uden medicin udvikler deres infektion sig ikke til aids i udbrud.

Walkers håb er, at almindelige patienter kan gøres til non-progressors gennem en tidlig, aggressiv, men forbi-

gående behandling, som derefter tillader dem at leve med en hvilende infektion. Er hans tanker rigtige, har Den Berlinske Patient med en tidlig intervention med anti-viral medicin fået slået sin hiv infektion tilstrækkelig meget ned til at kroppen har kunnet danne de nødvendige hjælper T-celler. Og de signalerer nu til resten af immunforsvaret om hele tiden at holde infektionen under kontrol.

Teorien mangler stadig at blive testet, og foreløbig er Walkers kolleger i feltet delt i troende og ikke-troende. Nogle mener at evnen til at holde hiv stangen er et spørgsmål om at have de rette gener fra naturens hånd, men andre har købt den nye idé. Det gælder blandt andet nogle af de helt tunge drenge. Både Robert Gallo, som i sin tid var en af hovedmændene bag isoleringen af hiv-virus, og den kendte vaccineforsker Ronald Desrosiers fra Harvard har begge udtalt sig positivt om Walkers teori, og de kan efterhånden finde støtte i rapporter om patienter, hvis tilfælde kan sammenlignes med deres berlinske kollegas.

Men da vi taler om naturvidenskab er støtte ikke nok, der må afprøvninger af teorierne til. Den første logiske test, som kan foretages på alle de specielle patienter, er om deres blod faktisk indeholder den forventede høje koncentration af hiv specifikke hjælper T-celler. Er det tilfældet, taler meget for at smitte, der opdages hurtigt, fremover kan behandles med et ordentligt skud medicin i en kort periode, for derefter at behandle sig selv. Den endelige test for, hvorvidt det er muligt at klare sig uden medikamenter er dog at tage medicinen fra et antal patienter og se hvordan de klarer sig. Den type forsøg er imidlertid så kontroversielle, at ingen endnu har lagt konkrete planer på bordet, men der tænkes til gengæld i lidt andre - og måske mere sikre - baner. Walker og kollegaen David Ho vil sammen gennemføre en større afprøvning, hvis mål er at booste hiv positive patienters immunsystem ved at give dem et skud eksperimentel vaccine oven i deres medicin. Forskerne håber at vaccinen kan provokere dannelse af de eftertragtede hiv-specifikke hjælper T-celler.

Om føje tid og med de nødvendige eksperimenter ved vi om Walkers idé holder vand, ganske som tiden vil vise, om Den Berlinske Patient bliver ved med at være lige så rask som han er i dag. Måske bliver resultatet ikke så klart som teorierne lægger op til i dag, og det kan være at en eller anden form for medicin er nødvendig for at kontrollere en hiv infektion på længere sigt. Men selvom det er tilfældet, er der en voksende tro på, at mobilisering af immunsystemet under alle omstændigheder vil få en væsentlig rolle fremover.

Tak til Lone Frank og Weekendavisen for tilladelse til at bringe denne artikel, der har tidligere været bragt i Weekendavisen den 25. september 1998.

FORBINDELSE TIL IRLAND

Af Mette Hvas, sekretariatschef i Hiv-Danmark

Det nordiske samarbejde omkring hiv-problematikken i NordAll og NordPol fejrer 10 års jubilæum her i 1998. Fra 1995 blev deltagere fra de baltiske lande inviteret med til NordAll konferencen, og i 1998 blev det europæiske samarbejde udvidet til også at omfatte Irland.

Både NordPol og NordAll er et ambitiøst projekt, der forudsætter en god økonomi. Et af de steder, hvor det er muligt at hente væsentlige bevillinger, er hos Europa-Kommissionen, Direktoratet for Sundhed og Sikkerhed i Luxembourg. Hiv-Danmark sendte derfor i september 1997 en ansøgning til Kommissionen, der satte fokus på: primær forebyggelse, oplysning, resocialisering, udveksling af oplysninger og erfaringer, koordinering af aktioner, nyskabende metoder og konferencer. Samtidig inviterede ansøgningen, da dette er en præmis for at opnå støtte, til et bredt europæisk samarbejde, der udover de nordiske lande omfattede de baltiske lande og Irland.

Valget faldt på Irland, fordi der allerede var en kontakt til "Alliance" i Cork, fordi de fleste af os behersker engelsk, fordi Irland er karakteriseret som et særligt udsat område, hvorfor det fra Kommissionens side anbefales, at dette land medtages som samarbejdspart.

Projektets mål med det tværeuropæiske samarbejde er, at der i europæisk sammenhæng skabes opmærksomhed om hiv og de hivsmittedes situation, at der udveksles erfaringer, og udarbejdes nye strategier for oplysning og information. Herudover vægtes det psykosociale arbejde for de hivsmittede og deres pårørende.

Turen går til Irland

Sidst i juli var vi to repræsentanter fra Hiv-Danmark, der tog til Irland for at besøge "Alliance" i Cork og få generel viden om, hvordan situationen er for de hivsmittede i Irland. Vi besøgte derfor også Victoria Hospital og Gay Information Center i Cork, hvorefter vi tog til Dublin og besøgte "Alliance Dublin", "The Gay Mens Health Project" og "Gay Hiv Strategies".

I Irland, hvor indbyggertallet er på 3,6 millioner, er der ultimo marts 1998 registreret 1883 hivsmittede. Det

bemærkelsesværdige er, at 43% af de smittede er stofbrugere, og kun 23% er mænd der har sex med mænd. Behandlingsmulighederne er de samme som i Danmark, men ser man på patientstøtte og organisering af smittede, samarbejde mellem patientgrupper og sundhedsmulighederne, så må vi konstatere, at vi i Danmark og de andre nordiske lande iøvrigt er længere fremme med dette arbejde.

Alliance Cork har et bredt arbejdsfelt, der inkluderer: oplysning, forebyggelse, rådgivning, patientstøtte, massage, zoneterapi med mere. Oplysning og forebyggelse foregår ved arrangementer, gadeaktioner og den telefoniske "Help Line". Patientsstøtten gives overvejende til familier og forældre, hvor støtten varierer fra rådgivning til babysitting. Der er her en koordineret indsats med Victoria Hospital, som især tager sig af rådgivning af grupper af hivsmittede. Der er desuden et tæt samarbejde med "Gay Information Center", som har til huse i centrum af Cork, hvor de blandt andet driver en café. Der er en stab på tre fuldtidsansatte, 15 deltidsansatte, og mellem 10- og 15 frivillige der varetager dette arbejde.

Dublin

Hos "Alliance" i Dublin, hvor arbejdsopgaverne er de samme som i Cork, har man formået at få etableret en gruppe af stofbrugere, der blandt andet udgiver magasinet "Brass Munkie". Her mødte vi Linda Reed, en bemærkelsesværdig kvinde, der er den irske repræsentant i ICW (International Council of Women), som fik ordet ved afslutningsceremonien på Geneve Konferencen i år. Linda er ankerperson i "The women and Hiv", en stærk og voksende gruppe, der gennem fondsansøgninger håber at kunne blive en selvstændig organisation.

På "The Gay Men's Health Project" mødte vi Mick Quinlan, der er rådgiver på projektet. "The Gay Men's Health Project" blev etableret i 1992 og tilbyder rådgivning, information med mere til bøsser. Der bliver lavet mindre forskningsprojekter, og vi fik den sidste rapport om mandlig prostitution i Dublin.

Vi sluttede vores besøg i Dublin hos "Gay Hiv Strategies", der er identisk med den danske "Stop Aids Kampagnen". Her er målet at udvikle strategier for effektiv

prævention i et samarbejde mellem offentlige myndigheder og de græsrodsbevægelser, der varetager bøsse-nes interesser, og herigennem få bøssegrupperne engagerede i det forebyggende arbejde.

Irsk besøg i Danmark

Vi havde naturligvis en invitation til deltagelse i NordAll Konferencen med til Irland, og i august kom to hivsmittede kvinder (mødre), en hivsmittet mand og et medlem af staben fra "Alliance" i Cork til NordAll. Elaine Garde, der deltog som ansat siger: - Betydningen af en konference som NordAll kan ikke vurderes højt nok, og konferencen har haft uvurderlig betydning for de irske deltagere. Det angår såvel den formelle del af konferencen med oplæg i plenum og work shops, hvor deltagernes viden blev opdateret, som den uformelle del, hvor der blev udvekslet erfaringer om hiv-status, personlige problemstillinger og andet over måltiderne. Elaine konkluderede, at samtidig med at den formelle del af konferencen har højnet deltagernes viden, så har den uformelle del med den gensidige støtte bidraget til personlig vækst. "Alliance" ser frem til et samarbejde, der vil bære frugt på mange niveauer. Hun håber, at synligheden af hivsmittede som frontfigurer og beslutningstagere, vil have en afsmittende effekt på arbejdet i Irland.

Fra Hiv-Danmarks side er håbet også, at der fortsat vil være bevillinger til samarbejdet med Irland. Når vi har så stærke patientorganisationer, som det er tilfældet i Norden, og som Elaine siger, hivsmittede der deltager i de offentlige debatter og beslutningsprocesser, så ligger der en forpligtigelse til hjælpe andre til at kunne det samme. Man kan have den mening, at jo mindre fokus, der efterhånden er på hiv- og aidsproblematikken i de enkelte medlemslande, jo vigtigere bliver det, at samarbejde på tværs af landegrænserne og satse på en synergieffekt af det arbejde, der lægges såvel nationalt som i det tværeuropæiske samarbejde. Vi har alle meget, vi kan lære af hinanden, og alle har brug for inspiration udefra for at komme videre i arbejdet med hiv, - et virus der ikke kender til nationalitet eller grænser.

Kort Nyt

Forebyggende behandling tilbydes nu alle...

Hvis uheldet skulle være ude, så kan alle få en hurtig kombinationsbehandling. Ind til nu har det kun været sundhedspersonale, der hvis de kom i kontakt med hivinficeret blod kunne få den hurtige behandling. Den ordning har udløst stor utilfredshed i de organisationer og foreninger, der arbejder med hivproblematikken. Men nu er professor Jens Ole Skinshøj, Hvidovre Hospital, på vej med nye retningslinier for de danske hospitalers aids-afdelinger. Dog udtaler han til Jyllands-Posten i den forbindelse: "Dilemmaet er, om man giver folk en falsk tryghed med behandlingen - og om den kommer til at fungere som en fortrydelsespille - bare uden dokumenteret effekt. Det er ikke meningen, at behandlingen skal deles ud med rund hånd som bolcher. På den anden side skal tilbudet være der, hvis man står over for en patient, der har udsat sig for samme risiko, som en kirurg, der har stukket sig på en kanyler."

Det skal dog her understreges, at der ikke er nogen dokumentation for, at faren ved seksuel smitte nedsættes ved kombinationsbehandlingen.

Kilde: Jyllands-Posten

Nedsat risiko

Hvis man bor i Europa, så er risikoen for at dø af hiv reduceret med mere end 80% i de to seneste år som følge af udbredt brug af kombinationer af lægemidler rettet mod hiv. Dette er konklusionen på en fælles-Europæisk undersøgelse af over 7.000 hivsmittede, der er fulgt regelmæssigt siden 1994. Undersøgelsen, der hedder EuroSIDA, er ledet fra København ved overlæge Jens D. Lundgren, og resultaterne er nu bragt i det ansete britiske tidsskrift The Lancet. Yderligere oplysninger om EuroSIDA kan ses på web-siden: www.chip.suite.dk

Alarmerende nye tal

Hvert minut bliver 11 mennesker verden over smittet med hiv. Nu er 33,4 millioner mennesker rundt om på kloden smittet. I Vesten er spredningen af hiv efterhånden under kontrol, men det er den bestemt ikke i resten af verden, viser en ny FN-rapport.

Kilde: Politiken

Støtten hjælp

I sidste nummer af Magasinet opfordrede Kirsten Madsen fra Mellemfolkeligt Samvirke, der arbejder i aidsorganisationen WAMATA i Tanzania, om økonomisk støtte til medarbejderne der. Opfordringen indbragte 20.000 kr., hvilket fik Mellemfolkeligt Samvirke til at give et beløb oveni. Dette har resulteret i, at ingen er blevet afskediget som ellers forventet. Nu venter foreningen på at en donation skal komme i stand til lønningerne til næste år. WAMATAs formand Scholastica N. Mokake takker hermed dem, som har støttet økonomisk. Skulle der stadig være nogle som vil støtte, er kontonummeret i Unibank: 2102-8420-048-468 og husk at mærke beløbet WAMATA.

SPØRGSMÅL & SVAR

Hvad laver socialrådgiveren

- i socialforvaltningen, på hospitalet og i patientforeningen?

Sagsbehandleren i socialforvaltningen

Sagsbehandleren behandler ansøgninger (om sygedagpenge, kontanthjælp, pension eller andre ydelser). Ansøgninger behandles på baggrund af den gældende sociale lov. Sociale ydelser kan groft deles i to kategorier: Retsbestemte og skønsbestemte. De retsbestemte ydelser udbetales når ansøger opfylder de formelle betingelser - og kun da. For eksempel skal ansøgeren opfylde bestemte krav for at være berettiget til sygedagpenge.

Ud over at lovgrundlagets betingelser skal være opfyldt, er der i nogle situationer også krav om at sagsbehandler anlægger et socialfagligt skøn. For eksempel hvor der ansøges om enkelttydelser efter bistandsloven. Sagsbehandleren skal da - udover at se på om ansøgeren opfylder de økonomiske (retslige) betingelser - også se på om der er særlige (sociale og personlige) forhold, der skal tages med i en samlet, konkret vurdering. Socialforvaltningens sagsbehandler yder også råd og vejledning, både konkret i den sag man henvender sig om og generelt.

Hospitalssocialrådgiveren

Er tilknyttet en bestemt afdeling og har derfor særlig erfaring i de specielle behov der er for netop den aktuelle patientgruppe. Hun/han har tæt samarbejde med afdelingens læger og kan ofte fungere som bindeled mellem patient, kommune og hospitalsafdeling.

Under hospitalsindlæggelse hjælper socialrådgiveren ofte også med at få de mest akutte ting på plads, hvis man ikke selv er i stand til at klare dem. Hospitalssocialrådgiveren ved, hvornår man skal ansøge kommunen om hvad, og er ofte den der forbereder en ansøgning om førtidspension og kan råde om, hvornår dette er realistisk set i forhold til den lægelige vurdering.

Patientforeningens socialrådgiver

Er patientens/medlemmets rådgiver og støtte i forhold til både at hjælpe den bedste vej ind i og igennem det sociale system. Socialrådgiveren giver råd om hvilke ydelser, der er realistiske at søge, kan hjælpe med at søge, hjælpe med at anke over afgørelser, eventuelt skrive støtteskrivelser til anke. Socialrådgiveren kan som bisidder følge med til et møde på kommunen, hvis medlemmet føler sig usikker eller af andre grunde har brug for det. Ligeledes kan hun/han skrive større oplæg til hjælp for ansøgninger, hvor dette er nødvendigt. Det kan for eksempel være ansøgninger om hjælp til omskoling eller uddannelse. Set i forhold til kollegerne i kommunen og på hospitalet, er patientforeningens socialrådgiver i endnu højere grad patientens/medlemmets "advokat".

Det er min personlige erfaring, at der er et godt

samarbejde med hospitalssocialrådgiverne. Den fælles grundindstilling er at hjælpe den enkelte så godt som muligt indenfor de givne rammer. Samarbejdet finder altid kun sted efter at medlemmet/patienten har givet samtykke til det.

Andre opgaver som psykosocial rådgiver

Hjælp til krisebearbejdning, støtte og omsorg til smittede og deres pårørende, samt til efterladte er en stor del af det daglige arbejde som psykosocial rådgiver. Kommunens sagsbehandlere er ofte overbebyrdede. Som psykosociale rådgivere kan vi hjælpe en proces på vej ved at gøre en del af forarbejdet, således at også sagsbehandleren kan føle sig støttet. Vi kan desuden forsyne sagsbehandleren med faglige argumenter og nødvendig viden, for eksempel om hiv, aids og hvilke konsekvenser sygdommene har for den enkelte.

Karin Westh

Socialrådgiver, Rådgivning Øst

Pensionist og lyst til at arbejde?

Personer der modtager førtidspension kan have en arbejdsevne, de har lyst til at udnytte. Hvis man er pensionist og ikke har mulighed for at få job uden støtte og har en varigt nedsat arbejdsevne, kan kommunerne etablere skånejob med løntilskud, hvor løntilskud bliver udbetalt til arbejdsgiveren. Det drejer sig om deltidsansættelse, hvor løn, tid og ansættelsesforhold i øvrigt aftales mellem arbejdsgiver og ansat, og hvor de relevante faglige organisationer skal inddrages i udfærdigelse af aftalen. Loven er trådt i kraft den 1. juli '98 og afløser den tidligere "trediedelsordning" for pensionister. Er man allerede ansat under "trediedelsordningens" regler, bibeholder man den hidtidige ordning. Skal der foretages ændringer, anvendes de nye regler.

Karin Westh

Socialrådgiver, Rådgivning Øst

Vi har brug for dine spørgsmål - og gerne mange, så brevkassen kan blive et forum for mange flere hivsmittede og pårørende. Du må gerne bede om at være anonym, blot vi kender dit navn og adresse. Vi påtager os kun at svare på de spørgsmål, som har interesse for alle læsere.

Derfor skriv ind - husk vores næste deadline til Magasinet Nr. 1, 1999 er den 20. januar.

Skriv til adressen:

Hiv-Danmark, Gammel Mønt 14, 1., 1117 Kbh. K
Mærk Kuverten "Hivkassen".

ANNONCER

Hvad med pensionskasse?

Jeg er nyuddannet pædagog og skal ansættes i et almindeligt job. Hvordan er jeg stillet, når jeg via min ansættelse skal optages i pensionskasse?

Svar

Jeg har talt med socialrådgiveren i PKA, som oplyser at der ikke foretages nogen helbredsbedømmelse ved optagelse i pensionskassen.

Bliver man syg og skal pensioneres indenfor 2 år efter optagelsen, går man tilbage i lægeoplysningerne og vurderer, om personen allerede ved optagelsen var berettiget til pension med en arbejdsevnenedsættelse på 2/3. Hvis det er tilfældet, afvises medlemsskabet og PKA tilbagebetaler de allerede indbetalte bidrag.

Omkring PKAs forsikring (gruppelivsforsikring) er det sådan, at hvis et medlem får stillet diagnosen aids, er han/hun berettiget til udbetaling af halvdelen af gruppelevssummen også hvis pågældende stadig er i arbejde. Hvis det sker inden 6 måneder efter optagelse i PKA, kommer summen ikke til udbetaling. Hvis ansøgningen kommer inden for 2 år efter optagelsen, vil PKA - som ovenfor beskrevet - foretage helbredsbedømmelse og afgøre om medlemmet generelt opfylder betingelserne for optagelse i PKA.

Karin Westh
Socialrådgiver, Rådgivning Øst

God jul og godt nytår fra Rådgivning Øst

I ønskes alle god jul og tak for den tillid, I har vist os i det forløbne år. Næste år tilbyder vi fortsat rådgivning til alle smittede, pårørende og efterladte - både individuelt og i grupper.

Livsmodsgruppen kører fortsat hver torsdag eftermiddag. I 1999 arrangerer vi i løbet af foråret to temaaftner i Kafe Knud. Rådgivningens kommende tilbud vil løbende blive annonceret her i bladet.

I julen og nytåret har vi åbent alle dage for telefonisk henvendelse på tlf. 33 32 58 60 kl. 11 - 13, bortset fra den 24. og 31. december, hvor vi holder lukket.

På gensyn i det nye år.
Bodil Moseholm, Karin Westh,
Solveig Roth og Kristine Dyre

Rådgivning Fyns & Sønderjyllands Amter flytter

Fra 1. januar er Hiv-Danmarks rådgivning i det fynske og sønderjyske ikke længere at finde på Bolbrogården, men har fået nye lokaliteter:

Nedergade 36, Odense C. Det nye telefonnummer er er 66 12 59 00, nyt faxnummer er 66 12 59 10.

Man kan stadig benytte telefon 70 22 58 68, og åbningstiden er uændret tirsdag kl. 9 - 13.

Fyr/Fyr - Jylland/Fyn

Jeg er en hivsmittet fyr på 51 år, 175 cm høj, slank, muskuløs, mørkt hår, som søger en anden hivsmittet fyr på omkring 40-52 år - gerne ungdommelig af sind og ydre, da jeg selv er dette.

Jeg er alsidig og interesseret i at rejse og opleve alt hvad der er spændende: god mad og vin, naturen, samvær hjemme, teater, musik og kunst - men mest af alt at have en at dele det med. Jeg tænker på fast forhold hvor følelser kommer i første række. Er du derude og mener det alvorligt, så send et par ord om dig selv med evt. tlf.nr. og lad os mødes.

Billetmrk 981101

Fyr/fyr

Det græske øhav / Skagen eller?

53-årig hivsmittet bøsse planlægger rejse i august/sep-tember 1999 og søger herigennem rejseledsager. Har du lyst, mod, helbred og råd til at rejse og søger du også een at dele oplevelserne med, så fat pennen og skriv til....

Billetmrk. 981102

Fyr/pige

Juleønske: Sort piges bekendtskab søges af hivsmittet, rask, blond fyr, primo fyrre, 178/72 med bopæl i Kbh.'s omegn. Aktiviteter, rejser, fester, god mad o.a. ønskes. Tæt forhold med venner, men først og fremmest os to. Skriv gerne med foto eller tlf.nr.

Billetmrk. 981103

Sådan svarer du

Læg dit svar i en frankeret kuvert med billetmærke på, læg den i en kuvert og send brevet til:

Bodil Moseholm
Hiv-Danmark, Gl. Mønt 14, 5, 1117 København K

Brevne behandles anonymt. Alle breve opbevares et år, da vores erfaring viser, at mange svarer længe efter, at annoncen er indrykket.

Tid til ansøgninger til arbejdet i bruger- og smågrupper.

På ligefod med tidligere år, vil der også i 1999 være mulighed for at modtage støtte fra Hiv-Danmark til ovennævnte arbejde, på max. 3.000 kr.

Vi vil derfor bede jer om at indsende ansøgning til os, hvis I har behov for denne støtte, så vi har den inden den 31. december 1998.

STOFBEHANDLING

Af Henrik Lyding, Aids-Linien

Trestof-behandling er allerede på vej ud. Det fremtidige tilbud, når hivsmittede skal starte kombinationsbehandling, gælder fire stoffer. Typisk vil det være Retrovir, Epi-vir, Norvir og Invirase. Og hvorfor så det?

Vi skal lidt tilbage i protease-hæmmernes historie. Til dengang, de første af dem kom frem. Dengang så det ud, som om Norvir var den bedste. Det var desværre også den, der gav de fleste bivirkninger. Crixivan var heller ikke tosset, og den havde ikke ret mange bivirkninger. Troede man. Det var før Crixibelly og uheldige fedtansamlinger på maven, i nakken og i blodet kom frem. Og så var der Invirase, i begyndelsen kaldet Saquinavir. Vældig godt stof, og ikke en eneste bivirkning. Troede man. Indtil man fandt ud af, at grunden til, at patienterne ikke fik bivirkninger af Invirase skyldtes, at stoffet susede lige igennem organismen, således at der stort set ikke blev optaget noget! Derfor blev Invirase lagt nederst i bunken, og kun taget frem, hvis bivirkningerne ved de andre to protease-hæmmere var for store eller der var udviklet resistens over for dem.

Comeback til Invirase

Det var altså ikke fordi Invirase ikke var et særdeles effektivt stof, for det var det, men fordi man ikke kunne få det ind i patienterne.

Men hvorfor er man så nu begyndt at tilbyde Invirase?

Den kemiske forklaring er indviklet - her kommer populær-versionen: På et tidspunkt opdager man, at en af de mange bivirkninger ved Norvir er en bestemt påvirkning af de indre organer. En påvirkning, der åbner for den mekanisme, der forhindrer optagelsen af Invirase!

Jamen, hvor besynderligt kan tingene hænge sammen!

Det betyder altså, at hvis man giver en lille smule Norvir, kan den fungere som døråbner for Invirase. Og så er vi fremme ved det nye tilbud: firestof-behandlingen.

Flere steder har man i et stykke tid brugt dette firestof-princip, og resultaterne viser, at der er markant flere i gruppen med fire stoffer, hvor man ikke kan måle virus i blodet efter et halvt år, end i en tilsvarende gruppe, der kun fik tre stoffer. Det ser altså ud til, at firestof-behandlingen er bedre.

Tre stoffer virker stadig godt

Men hvad så med alle dem, der i øjeblikket er på tre stoffer. Skal de ikke skifte over?

Nej, siger overlæge Lars Mathiesen fra Hvidovre Hospital. Hvis tallene i øvrigt er gode, er der absolut ingen grund til at skifte. Man skal nemlig være varsom med at skifte kombinationer. Det gælder om ikke at fyre krudtet af, før det er højst nødvendigt.

Farvel til Crixivan

Det fremtidige behandlingstilbud bliver altså fire stoffer, hvori Crixivan ikke indgår. Blandt andet på grund af problemerne med fedt-ansamlingerne, men også fordi det har vist sig, at Crixivan optages markant dårligere, hvis man i timerne inden eller efter pillerne har spist fedtholdig mad. I værste fald er Crixivanen kun 33% effektiv, og det øger risikoen for udvikling af resistens. Patienterne tror, at de gør som de skal - men de får kun en trediedel ud af det.

Det nye behandlingstilbud er uafhængig af mad eller ikke-mad, og det er klart en fordel.

Arrangementer i Kafe Knud

Onsdag den 9. december kl. 14.00 - 17.30

Juledekorationer

Dekoratoren Ole kommer og vejleder i at lave smukke juledekorationer. Ole køber råvarer ind, og der serveres gløgg og æbleskiver. Der er begrænset deltagerantal på 12 personer, derfor er tilmelding nødvendig på telefon: 33 32 58 61.

Pris for traktement og materialer: 30,- kr.

Solstrålernes Temaaften

Tirsdag den 15. december kl. 18.30 i Kafe Knud

Solstrålernes Lysfest

Vi indbyder alle til en udsøgt vegetarisk luksusbuffet fra Den Grønne Kælder.

Viser og sange med operasanger Palle Kibsgaard (kendt fra musicalen Atlantis og operaen Catwalk). Palle ledsages af pianisten Eva Meile. Dertil underholdning i form af små julelege.

Tilmelding senest den 11. december på telefon:

20 73 07 37.

Pris for deltagelse, 30,- kr., dog uden drikkevarer, som kan købes i baren.

Hiv-Danmarks Bestyrelse:

Ole Morten Nygård, formand
Marianne Mortensen, 1. næstformand
Michael Heath, 2. næstformand
Niels Schiødt, kasserer
Ole Brask
Suppleanter
Jens Wilhelmsborg
Anne-Marie Laisen
Anette Fournais
Henrik Arrildsen

Datoer for kommende bestyrelsesmøder:

- Søndag den 10. januar '99
kl. 11-17 i København.
- Tirsdag den 23. februar '99
kl. 11-17 i København.
- Lørdag den 20. marts '99
Hiv-Danmarks Årsmøde i København.

ADRESSER:

HIV-DANMARK
Gl. Mønt 14, 1.
1117 København K.
33 32 58 68
(Hverdage 9-15)
Fax: 33 91 50 04
Giro: 7 77 05 88

FORMAND
Ole Morten Nygård
Træffes via Hiv-Danmark
på tlf. 33 32 58 68

RÅDGIVNING I KØBENHAVN
Bodil Moseholm, Solveig Roth
og Karin Westh
Tlf. 33 32 58 60
(mand. - fred. 11-13)
Sekretær Kristine Dyre

RÅDGIVNING FYN & SØNDERJYLLANDS AMTER

Anders Kjær Røge
"Bolbrogården"
Postboks 23, Bystævnevej 5
5200 Odense V
Tlf. 65 92 39 00 (tirsd. 9-13)

RÅDGIVNING VEJLE, VIBORG SYD, RINGKØBING & RIBE AMTER
Winnie Rønnow
Skt. Maria Hospicecenter
Blegbanken 3, 7100 Vejle
Tlf. 40 41 43 50

RÅDGIVNING VIBORG NORD & NORDJYLLANDS AMTER
Jens Wraa Laursen
Louisegade 2, 1.
9000 Aalborg
Tlf. 98 12 60 16
Mobiltelefon 21 29 13 12

FÆLLESSEKRETÆR FOR FYN/JYLLAND
Karen Skinnerup
AktHIVhusets Rådgivning
Vestergade 5B
8000 Århus C
Tlf. 70 22 58 68
Dagl. 9-14

KAFE KNUD
Ane Lillegaard
Skindergade 26
1159 København K
Tlf. 33 32 58 61

MEDLEMSFORENINGER:

BRUGERGRUPPEN/ HVIDOVRE HOSPITAL
Afd. 112/v. Anne Grønholdt
Kettegårds Allé 30
2650 Hvidovre
Tlf. 3632 3016

BRUGERGRUPPEN/ MARSELISBORG HOSPITAL
Afd. A-ambulatoriet
P.P. Ørumsgade 11
8000 Århus C.
Tlf. 89 49 18 18

BRUGERGRUPPEN/ ODENSE SYGEHUS
"Bolbrogården"
Bystævnevej 5
5200 Odense V
Tlf. 65 92 39 00

BRUGERGRUPPEN/ RIGSHOSPITALET
Afd. M/afsnit 7701/ v. Cathé Nielsen
Tagensvej 20
2200 København N.
Tlf. 35 45 35 45

DANMARKS BLØDERFORENING
Frederiksholms Kanal 2, 3.
1220 København K
Tlf. 33 14 55 05
Fax: 33 14 55 09

"HIMLEN MÅ VENTE"
Ungdomsteamet
Vendersgade 8
4800 Nykøbing Falster
Tlf. 54 85 55 19 (mand. 17-19)

HIV-GRUPPEN I AKTHIVHUSET
Vestergade 5 B
8000 Århus C
Tlf. 86 12 43 13
(tirs. 19-22)
Fax: 86 19 11 56

"HIV-KOMSAMMEN"
Louisegade 2, 1.
9000 Aalborg
Den 1. onsd. i hver måned.
Træffes igennem Hiv-Danmarks
rådgivning i Viborg Nord & Nordjyl-
lands Amter på mobil tlf.
40 41 43 50 tirsdag og fredag.

HIV-GRUPPEN M/K
Gl. Mønt 14, 5.
1117 København K
Tlf. 33 32 58 60

BØSSEGRUPPEN
Louisegade 2, 1.
9000 Aalborg
Træffes gennem Jens Wraa Laursen
Tlf. 98 12 60 16
Mobiltelefon 21 29 13 12

INITHIV-GRUPPEN
Nørregade 1
3770 Allinge
Tlf. 56 48 28 58
Sønd. kl. 17.00-22.00
og torsd. kl. 13.00-17.00.
Vi mødes fast hver sønd. i hver
måned kl. 19.00 i Folkets Hus,
Nørregade 25, Allinge.

KVINDELIV OG HIV, KØBENHAVN
Tlf. 22 13 59 02
(mand.-fred. 11-13)

KVINDEGRUPPEN I ÅRHUS
AktHIVhuset
Vestergade 5 B
8000 Århus C
Tlf. 86 18 16 46
Fax: 86 19 11 56

POSITIVGRUPPEN
Postboks 159
2000 Frederiksberg C.
Tlf. 38 86 32 33
Fax: 38 86 11 66

SLØJFEN I RIBE AMT
Bakkevej 6, kælderens
6700 Esbjerg
Træffetid ml. 19-21 i
ulige uger mand.
og lige uger tirsd.

SOLSTRALERNE
Postboks 220
1501 København V.
Tlf. 20 73 07 37
bedst mellem 17-18

TAWA
THE AFRICAN WOMEN AIDS AWARENESS
Kontaktperson: Peace Kabushenga
Ruten 141, 1. tv
2700 Brønshøj
Tlf. 33 32 49 07

AHASG
AFRICAN HIV/AIDS SUPPORT GROUP
Kontaktperson: Ali Talib
Ordrupvej 64
2920 Charlottenlund
Tlf. 39 63 20 90

ANDRE ADRESSER:

AIDS-FONDET
Carl Nielsens Alle 9
2100 København Ø
Tlf. 39 27 14 40
Giro: 000 12 60

AIDS-INFO-FYN
Tlf. 65 91 13 00
Hverd. 8-23
Weekend 14-23

AIDS-INFO-ÅRHUS
Tlf. 86 13 65 13
Alle dage 19-23

AIDS-RÅDGIVNINGEN-AALBORG
Tlf. 98 12 61 00
Mand. og torsd. kl. 19-22

AIDS-LINIEN
Skindergade 27, 2.
1159 København K
Tlf. 33 91 11 19
alle dage kl. 9-23.
Pårørendegruppen mødes hver
onsd. kl. 20 på Aids-Linien

AKTHIVHUSET
Vestergade 5 B
8000 Århus C
Tlf. 86 18 16 46
Fax: 86 19 11 56
Psykosocial Rådgivning
Loa Clausen
Tlf. 70 22 58 68

BOLBROGÅRDEN
Bystævnevej 5
5200 Odense V
Tlf. 66 16 61 00
Fax. 66 16 61 40

FORENINGEN AF 1. DEC. 1995
- TIL FORDEL FOR HIVSMITTEDE
c/o Positivgruppen
Postboks 159
2000 Frederiksberg C

HIV-GRUPPEN I ÅBENRÅ
Mødes hos Mødrehjælpen,
Kontaktperson: Lotte Juul Andersen
Odense Universitetshospital
Tlf. 65 41 16 21

HIV-NET-FYN
Postboks 1188
5100 Odense C
Kontaktpers. Helle Dyhr
Tlf. 66 16 61 00

HIV-PENSIONATET
Antoinettevej 1
2500 Valby
Tlf. 36 30 51 50

**KVINDEGRUPPEN OG MANDEGRUPPEN FOR
HETEROSEKUELLE MÆND**
Odense Universitetshospital
Kontaktpersoner:
Socialrådgiver Kirsten Misser
tlf. 65 41 35 90 og
Kontaktrådgiver Lotte Juul Andersen
tlf. 65 41 16 21

NAVNEPROJEKTET
Skindergade 26
1159 København K.
Tlf. 33 32 58 61
(Torsd. 19-22)

SEX & SAMFUND
PREVENTIONS- OG RÅDGIVNINGSKLINIK
Skindergade 28A, 2.sal
1159 København K
Tlf. 33 93 10 10
Fax 33 93 10 09

SPECIALINSTITUTIONEN FORCHAMMERSVEJ
Forchammersvej 18
1920 Frederiksberg C
Tlf. 35 36 22 85

STOP AIDS-KAMPAGNEN
Postboks 190
1006 København K
Tlf. 33 11 29 11
Fax: 33 11 19 55

TEATERFORENINGEN VILJEN
ved Jane Stiller
Tlf. 38 86 32 33
og Anne-Marie Andersen
Tlf. 48 25 19 98

DANMARK
Magasinet

Gammel Mønt 14, 1.
1117 København K
Tlf. 33 32 58 68
Fax 33 91 50 04

KALENDEREN

December

Onsdag den 9. december kl. 14.00
Julehygge og juledekorationer på Kafe Knud.

Torsdag den 10. december kl. 20.00
Julekoncert til fordel for Aids-Fondet med barokorkestret Concerto Copenhagen i Christians Kirke på Christianshavn, København. Solist er mezzosopran Randi Stene og Andrew Lawrence-King dirigerer. På programmet er blandt andet julemusik af Bach, Händel og Corelli. Billetter via BilletNet eller DR-Butikken.

Tirsdag den 15. december kl. 18.30
Solstrålernes Lysfest på Kafe Knud.

Marts

Lørdag den 20. marts
Hiv-Danmarks årsmøde afholdes i København.

Lørdag den 27. marts
Repræsentantskabsmøde i SISA.

April

Lørdag den 10. april
Generalforsamling i Positivgruppen.

SUK!

Hvis man har et arrangement, der kan interessere Hiv-Danmarks eller andre hiv- og aidsrelaterede organisationer og foreningers medlemmer, så kan man med stort held sende oplysningerne til redaktionen af dette Magasin. Så har læserne nemlig en chance for at vide, at der er et arrangement eller et møde, som de kunne være interesserede i.

Hvis vi ikke får oplysningerne, så kan vi jo heller ikke bringe dem videre, og dermed informere om de aktiviteter, møder, arrangementer og tilbud som mange kunne have stor glæde af. Så vil du/l have opmærksomhed omkring aktiviteter, møder arrangementer med mere, så send oplysningerne til os. Husk at opgive dag, dato, tidspunkt, sted og en kort beskrivelse af begivenheden.

Adresse og deadline for oplysninger står hver gang på side 2 i Magasinet.